

ДЖАНЪГЪР

АЮ МАНЗАН БУУРЛТА ХХХ МАНЪН ХААНИ ОЧН БОЛСН УЛАНТА
НАРНИ ГЕРЛ ГИДГ БААТРНЬ ДЖАНЪГЪРАХНА ШИДЖТХ ТАВН ЮМ
СУРДЖ ИРСН БОЛГ

Арг зуугъин Улан Хонъгърнь:
Балын Улан мөрч баянч?
Эзн богд Джанъгър
Арнал Бумбин хурди зөөрдэн
Хяардг болв чигн,
Хашнь көк галзним
Авч ирдж тох! — гигад хяакрв.
Арзасн арви тав уул,
Хорзасн хөрн тав уувл.
— Аю Манзан буурлта
Ая Манъна хаана засгас
Хөбөннь танд минн засг
Хату болх тегад! — гивл.
Альх чигн хаана нутгин шиджиг
Ал уга орулад өгсн ачасм
Нег мөрнә көлс харнад баявш—
гидж келад.

Кесгъин төлә келгсн
Кесг олен лубцаң лубцлад,
Даяни төлә келгсн
Далн хойр лубцаң лубцлад.
Ури ээджиннь ишкесн.
Урьян Будинь уйгсн
Эрвинь пертә киилг өмсәд,
Эрднин хул арви давхр бишмүд
өмсв.

Далн мөрн үнтә улван
Алсин ташадан шанъхглв.
Амин сәкүл ут цагъан үлдигъан
Деернь төдглв гинәл.
— Ханъгъл саяхн көк галзн
күлгиг

Тохкин селгән болв! — гигад,
Балын Улан Арслнъгн
Хяакрчкәд тохв гинәл.
Делр мөнъгн делтр тальвв,
Дегц йири йис бульглад зөгсвл.
Тольр мөнъгн тохм тальвв.
Тохмин үзүриг чичрүләд зөгсвл.
Булнъгър мөнъгн бүүргтә,
Халвр мөнъгн хавцта
Дөш алти эмәлиг
Дүүвр саяхн көк галзнд
Дөрвн тө дөрү өмкүләд тохвл.
Далн тавн горьк татуринь
Татур наамн хавсарнь
Татн тальвад орквл.
Гом цагъан арвнъгнн
Голдн көтрәд татвл.
Хярүд дөрвн хавсинь
Хярүгъинь тасли татвл.
Ке шар цоохр олицгинь деернь
зүүвл.

Келкә найн наамн ярхагъинь
Дөрвн үзгнн шаргувл.
Бурхн цагъан хатна
Босн — сун төмсн
Улан торгън жолагъинь
Өмн бүүргдн сөбвл.
Арви адл бул торгън цулвраснь
Алд делм бәрәд көтләд зөгсвл.
— Харин дөрвн Обрд
Хашнь пертә болв чигн,
Харгълдх манъгъсин даянд,
Күмни мөрнәс үлдәд уга,

Күнд месин шавла харгъулад
уга.

Көбрк, көк галзн күлгм.
Уул бөктрм чидлтә,
Орчлнъ эргм уната,
Данъ шаадан унв гидж
Данъдг йосн уга,
Данъгъар орчлнъгн эргв чигн
Цацмдг йосн уга
Ханъгъл саяхн көк галзнарн
Повджанав! — гидж Хонъгър
келвл.

— Хяр хаяни нег көвүн ярәд келсн
Хойр ами үгәс аягъад баячхәсн
таднд.

Хөбөннь, минн засг хату болх! —
гидж келад.

Арг зуугъин Улан Хонъгър
Мөрдәд гарад одвл.
Далн царин арсар дотрлсн,
Найн царин арсар гадрлсн,
Өлнътин захд ургъсн
Ончн яргъа модар ишлсн.
Махн болдар альхлсн,
Яси болдар товчлсн,
Арви тавн царин арсар
Арә гидж салдргь күргсн
Аарстин арә голта елднъгн,
мөрдән

Арә-арә арви тав күргәд оркхнъ
Аагъин дүнъгә шавә цусн
Асхрад йовхнъ эн болвл.
Өмн хойр көлән
Одртән күрх газрт тавәд йовнал,
Ар хойр көлән
Хонгтан күрх газрт тавәд
йовнал.

Ишкәд орксн ишкәдүднъ
Харнъгъгъин хар там болад.
Шуукрад орксн шуукрлгънъ
Зам улан хаалгъ татд йовнал.
Тавгаснь гарси тооснъ
Арви хойр салата
Самр улан тоосн

Огътргъуд күрәд эргәд унад
йовнал.

Джил — джилдән гүүлгәд,
Джилин арви хойр сардан
гүүлгәд,
Нег уулин ора деер гарад ирвл.
Ардн чигн баран уга,
Өмнн чигн баран уга,
Эджго эрм цагъан көдә болвл.
Арг зуугъин Улан Хонъгър
буугъад

За гидг түйлгъән түйләд,
Занди улан цаягъән чанад.
Докур — пертә шангъарн
Долан түм самрад,
Долда бөр цөгцәри
Долан сай зоогль.
Диг нигәд суусн саамлань,
Доргшан йовдж йовтсн цаглань,
Деед бийәсн нарн гарад баявл.
Джилгтә юмб, дәрк. би
Дорагшан йовдж йовлув.
Деед бийәсн нарн гарад баядгнъ
юмб гигъад.

Алнъ болад баявл.
— Э—э, маңа маарул алти туг
Нарн адл герлтә эс билү гидж
санвл.

Маңа Аят Шонъхр көвүн чигн
Нарн адл герлтә юмн эс билү,
Ода аашдг болна билгәл гигәд,
Ууджасн хотиннь брәлинь тавбл.
Маарул алти туган үүрәд орксн.
Зеерд мөрән унад орксн
Аят Шонъхр
Көвүн күрәд ирвл.
— Ах баав, алти жола эргүлдж
Амр тавта йовти! — гивл.
Эзн богд Джанъгър
Эс хяарлсн мөрн туг хойриг
Авад ирсн кукн бишиг гигәд,
Таалад, хотиннь брәлән тавлән,
Нааран буудж адл? — гидж
Хонъгър келвл.

— Өмнәс минн болхла
Ая Манъна хаана засг хату
гинәл.

Ардас минн болхла
Эзн богд Джанъгърин засг хатул,
Эн мөриг танд өгч чадшгов.
Алти жола эргүлдж
Амр тавта йовти! — гичкәд
көвүн,

Дөлигъәд гарад одвл.
Хонъгър ардаснь көблди:
— Хотиннь брәлән тавлән,
Кукн мөрән өгич? — гигәд
сурад йоввл.

Гурв саадж сурон бийднъ
— Ах баав, өмнәс
Ая Манъна хаана засг хатул,
Ардасм эзн богд Джанъгърин засг
хатул.
Эн мөриг танд өгч болшгов
гигәд.

Өгәго йовад йоввл.
— Эн мөрән өгшго болхлачнъ,
Эн мөричнъ Ая Манъна хан
Авад көлгсн цагт,
Эн мөрнәсн салсн цагтчнъ,
Ая Манъна хаана
Олн түмн церг дотрас көбдх
күцәд.

Эн тугичнъ хатхкад,
Эн тугичнъ унъгд
Хавсичнъ неджәдәр хадрад
Ора деернь гаргәд шарамн
Эс болхнъ! — гигәд,
Суувчарн сун тусад,
Алг тарн нүднъ
Йораларн гучн гурв эргәд,
Чикн дүләрәд одвл.
Арви цагъан хургънъ
Ханци дотрн үүмәд,
Анчн пертә зүркнъ
Аялхәгъинь цокад одвл.

(Цааранднь баргдхн).